

TVIRTINU
Kelmės rajono savivaldybės Že-
maitės
viešosios bibliotekos direktorė

Ginta Maziliauskienė

KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ŽEMAITĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA 2025 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2026-02- Nr.

Kelmė

VADOVO PRANEŠIMAS

Kelmės rajono savivaldybės Žemaitės viešoji biblioteka (toliau kartu su struktūriniais teritoriniais padaliniais vadinama ŽVB, struktūrinis teritorinis padalinys atskirai – biblioteka), įgyvendindama Kelmės rajono savivaldybės (toliau savivaldybė) strateginio veiklos plano programą, didžiausią dėmesį skyrė pagrindiniams įstaigos prioritetams: stiprinti informacinių paslaugų prieinamumą ir kokybę, prisidėti prie skaitmeninės atskirties mažinimo įgyvendinant informacinių kompetencijų ugdymo ir edukacines veiklas.

2025 metais pradėtas įgyvendinti projektas „Prisijungusi Lietuva: skaitmeninių įgūdžių tobulinimas“ (pareiškėjai Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra kartu su partneriais: asociacija „Langas į ateitį“ ir Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka – toliau LNB), kurio metu ŽVB gyventojams organizavo medijų ir informacinio raštingumo mokymus „Skaitmeniniai įgūdžiai: viešosios e. paslaugos kasdienai“, o mokymų lektorais tapo 3 ŽVB specialistai. Gyventojai buvo įtraukiami į medijų ir informacinio raštingumo ugdymo akcijas ir įvairius mokymus: saugesnio interneto, skaitmeninę bei Pasaulinę medijų ir informacinio raštingumo savaites, senjorų dienas internete. ŽVB savo veiklomis dalyvavo Lietuvos suaugusiųjų mokymosi savaitėje, nacionalinėje vyresnio amžiaus žmonių savaitėje.

2025 m. Lietuvos kultūros taryba (toliau LKT) finansavo 2 ŽVB parengtus projektus (jiems kofinansavimą skyrė ir savivaldybė) „Devintieji Žemaitės skaitymai. Potyriai“ bei „Istorinis maršrutas po Kelmę“, organizuota R. Biržinytės literatūrinės premijos įteikimo šventė, surengta vaikų vasaros poilsio stovykla „Skonis iš praeities“ (finansavo savivaldybė). ŽVB darbuotojai pravedė animacijos edukaciją Šiaulių apskrities P. Višinskio viešosios bibliotekos organizuotoje knygų mugėje, o ŽVB Vaikų erdvės darbuotojos padėjo mokiniams pasirengti moksleivių skaitymo turnyrui, kuriame ŽVB komandos pateko į finalą: šeštakai „Knyguoliai“ užėmė 5-ąją vietą, aštuntakai „Knyggaužiai“ tapo 3-iosios vietos prizininkais.

ŽVB savo veikloje taiko ir „bibliotekos be sienų“ modelį, savo paslaugas orientuodama į patogų, įvairiapusių informacijos kultūros bei neformalaus švietimo prieinamumą visuomenei ir teikia jas vartotojams patogioje aplinkoje, todėl ŽVB specialistai edukacijas vedė įvairiuose išvažiuojamuosiuose renginiuose: Kelmės miesto, Paupių kaimo (Raseinių r.) šventėse, 2-jose vaikų vasaros stovyklose, „Šeimų rudens“ šventėje Kelmėje, Kužių (Šiaulių r.) bendruomenėje, Užvenčio Šatrijos Raganos pagrindinėje mokykloje, pranešimas „Rašytoja Žemaitė Kelmės krašte“ skaitytas Kolainių (Kelmės r.) bendruomenei, Pakruojo J. Paukštelio ir Pasvalio M. Katiškio viešosiose bibliotekose, o pranešimas „Dvarų istorijos: nuo praeities iki šiandien“ skaitytas Tytuvėnų kultūros centro Mockaičių skyriuje (Kelmės r.)

ŽVB organizuotos skaitymo skatinimo priemonės: akcijos „Vasara su knyga“ skaitymo iššūkių įveikė 361 ŽVB dalyvis, vyko Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės, Gimtosios kalbos dienos, Pasaulinės poezijos dienos renginiai, Lietuvių kalbos dienos, skaitytojų įrašymo

diėnos „Eikim, tėveli, į biblioteką“. Liolių bibliotekoje veikia „Pasakų keliautojų“ vaikų klubas, Šedbaruose – vaikų laisvalaikio užimtumo klubas „Daigelis“, Kelmės bibliotekoje renkasi „Skaitytojų klubas“, Grinių bibliotekoje – „Knygos ir arbatos“ klubas.

Aktyvi ŽVB veikla neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo srityje: per metus suorganizuota 2014 įvairių edukacijų, Kelmės bibliotekoje veikia inovacijų laboratorija, Tytuvėnų bibliotekoje – „Sveiko gyvenimo“ klubas. Akredituotos 6 Kultūros paso edukacijos. Kelmės bibliotekoje veikia dvi („Skaitmeninės informacijos valdymo“ ir „Literatūros pažinimo“) trečio amžiaus universiteto studijos, kurių lektoriai – ŽVB specialistai.

2025 m. pagerinta ŽVB būklė: į kitas patalpas perkelta ir suremontuota Junkilų biblioteka, atliktas remontas ir įsigyti nauji baldai Grinių bibliotekoje, atliktas pasakų kambario ir kitų patalpų remontas Kelmės bibliotekoje, įsigyti nauji baldai kompiuterinė technika Kelmės bibliotekoje.

Direktorė

Ginta Maziliauskienė

I SKYRIUS STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

2025 m. ŽVB veikla organizuota vadovaujantis ŽVB 2025 metų veiklos planu, patvirtintu 2025 m. vasario 21 d. ŽVB direktoriaus įsakymu Nr. V-9 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės Žemaitės viešosios bibliotekos 2025 metų veiklos plano tvirtinimo“. Bibliotekos 2025 m. veiklos planas parengtas vadovaujantis Kelmės rajono savivaldybės 2025–2027 m. strateginiu veiklos planu, patvirtintu 2025 m. vasario 20 d. Tarybos sprendimu Nr. T-57 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės 2025–2027 m. strateginio veiklos plano tvirtinimo“ ir Kelmės rajono savivaldybės 2025 m. biudžetu, patvirtintu 2025 m. vasario 20 d. Tarybos sprendimu Nr. T-72 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo“.

ŽVB dalyvavo įgyvendinant Kelmės rajono savivaldybės 2025–2027 m. strateginio veiklos plano (patvirtintas savivaldybės tarybos 2025 m. vasario 20 d. sprendimu Nr. T-57) 03 programos „**Kultūros ir sporto programos**“ 03-4.1-01 uždavinio „Krašto kultūros tradicijų ir identiteto stiprinimas“ priemonę

3.1.3.4 *Žemaitės viešosios bibliotekos ir jos padalinių veiklos finansavimas.*

Įgyvendinimo pradžia – 2025 m. sausio 1 d., pabaiga – 2025 m. gruodžio 31 d.

1 lentelė. Strateginio ir (ar) veiklos tikslo „*Sustiprintas rajono kultūros potencialas*“ poveikio rodikliai

Programa ir priemonės:	
03	KULTŪROS IR SPORTO PROGRAMA
03-4	Tikslas: <i>Sustiprintas rajono kultūros potencialas</i>
03-4.1-01	Uždavinys: <i>Krašto kultūros tradicijų ir identiteto stiprinimas</i>
3.1.3.4	Priemonė: <i>Žemaitės viešosios bibliotekos ir jos padalinių veiklos finansavimas</i>
<i>Priemonės aprašymas</i>	Šia priemone siekiama informacinių ir kultūrinių paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimo visoms gyventojų grupėms.
<i>Numatomas priemonių įgyvendinimo rezultatas:</i>	Fizinių ir virtualių apsilankymų skaičius viešosiose bibliotekose kasmet didės 0,1 proc.

Programos priemonių įgyvendinimą iliustruoja vertinimo kriterijai (rodikliai) bei jų reikšmės. Toliau pateikiama informacija apie šių rodiklių reikšmių pasiekimą 2025 metais.

Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys
	Planas	Ivykdymo reikšmė		
		2024	2025	
3.1.3.4 Priemonė: Žemaitės viešosios bibliotekos ir jos padalinių veiklos finansavimas				
Fizinių ir virtualių apsilankymų skaičiaus viešosiose bibliotekose didėjimas	0,1	-19	-2	Planuotas rezultatas neįvykdytas 2 proc., tačiau jis yra 17 proc. didesnis nei 2024 m. plano įgyvendinimas. 2025 m. planas įgyvendintas 98 proc., padidėjo fizinių apsilankymų skaičius.

2025 m. ŽVB fiksavo 119 316 fizinių ir virtualių apsilankymų, iš jų 12 595 – virtualūs (12 proc. visų apsilankymų). Bendras apsilankymų skaičius sumažėjo 2 proc. (fizinių apsilankymų padaugėjo – 2 proc., virtualių apsilankymų sumažėjo 28 proc.), t. y. planas įgyvendintas 98 proc. Rodiklių mažėjimui įtakos turėjo tai, kad kasmet augant socialinių tinklų įtakai, auditorija linkusi informaciją gauti socialinių tinklų medijose, apeidama oficialią įstaigos interneto svetainę, todėl mažėja virtualių apsilankymų skaičius.

1 grafikas. Fizinių ir virtualių apsilankymų skaičius viešojoje bibliotekoje didėjimas / mažėjimas, proc.

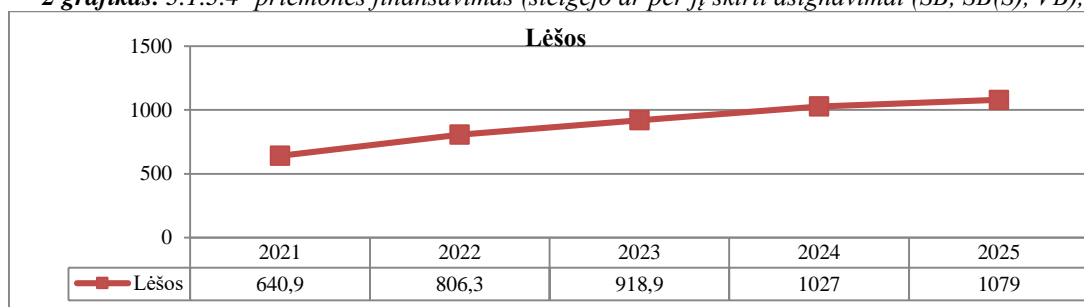

II SKYRIUS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

Prioritetas būti atvira, funkcionalia viešąja erdve bendruomenei, stiprinti informacinių ir kultūros paslaugų prieinamumą ir kokybę.

ŽVB finansuojama iš savivaldybės biudžeto, o dokumentų įsigijimas (išskyrus periodinių leidinių prenumeratą) – iš valstybės biudžeto. Ataskaitiniais metais steigėjas skyrė 1079,4 tūkst. Eur, 90 proc. šių lėšų buvo panaudotos darbuotojų darbo užmokesčiui ir su juo susijusiems mokesčiams (2024 m. – 87 proc.), likusi dalis – ŽVB infrastruktūros išlaikymui, periodinių leidinių prenumeratai (skirta 0,7 proc.), patalpų remontui ir kt. reikmėms.

2 grafikas. 3.1.3.4 priemonės finansavimas (steigėjo ar per jį skirti asignavimai (SB, SB(S), VB), tūkst. Eur.

2025 m. savivaldybės gyventojams ŽVB teikė paslaugas 18 stacionarių bibliotekų (Kelmės centre ir 17 struktūrinių teritorinių padalinių). Vidutiniškai 2025 m. 1 bibliotekai teko 1337 gyventojai arba 1000 savivaldybės gyventojų – 0,75 bibliotekos.

ŽVB ataskaitiniais metais sutelkta 20 proc. (+1 proc.) gyventojų, užregistruota 4680 (+ 203) vartotojų, iš jų: 1089 vaikai iki 13 m., jie sudarė 23 proc. visų vartotojų, 15 proc. – vyresnio amžiaus vartotojai.

Lankytojai buvo pakviesti į 573 (+10) renginius ir į 214 (+3) edukacijas. Kompleksiniai renginiai sudarė 14 proc., žodiniai – 51 proc., vaizdiniai – 31 proc., virtualūs – 4 proc.

Vaikams suorganizuotas 241 renginys t. y. 42 proc. visų renginių ir 122 edukacijos, kurios sudarė 57 proc. visų edukacijų.

Vyko įvairios skaitymo skatinimo priemonės, literatūriniai, kultūriniai bei kitokio pobūdžio renginiai, veikė literatūros, fotografijų, dailės darbų ir kitos parodos. Organizuoti įdomūs edukaciniai užsiėmimai, Kultūros paso edukacijos.

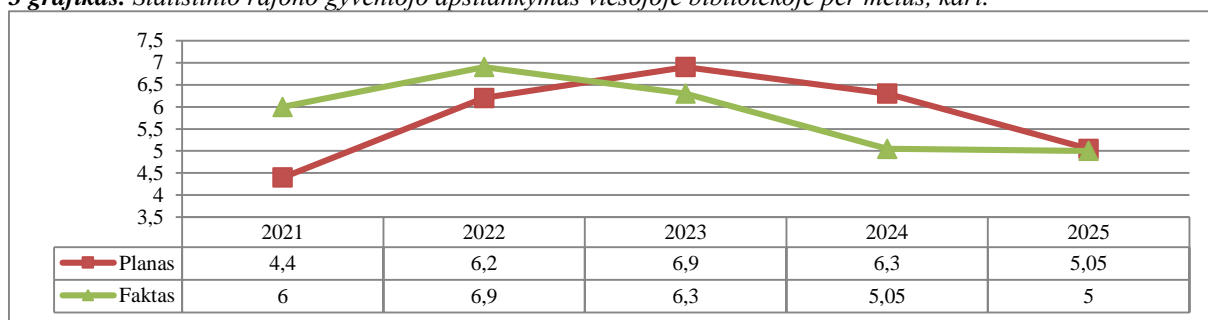
Įvyko 26-oji poetės R. Biržinytės literatūrinės premijos įteikimo šventė, kurios metu premija už knygą „Dedikacijos“ įteikta kelmiškei literatei D. Griškevičienei.

Gruodžio mėnesį išleistas ir skaitytojams pristatytas penktasis periodinis Kelmės krašto kultūros ir istorijos žurnalo „Sietuvos“ numeris, kurį leidžia ŽVB.

Renginiai organizuoti bendradarbiaujant su Kelmės VšĮ Profesinio rengimo centro (toliau – KPRC) kūrėjų klubu „Be rėmų“, rajono literatų klubu „Vieversys“, rajono bendrojo lavinimo mokyklomis, savivaldybės kultūros centrais, seniūnijomis, Minupių, Žalpių, Lupikų ir kitomis kaimo bendruomenėmis, asociacijomis, kitomis įstaigomis. ŽVB, kaip ir kasmet, glaudžiai bendradarbiavo su pagyvenusius ir neįgaliuosius asmenis vienijančiomis organizacijomis: Kelmės trečiojo amžiaus universitetu (toliau – TAU, dvi studijos – Skaitmeninės informacijos valdymo ir Literatūros pažinimo vyksta Kelmės bibliotekoje, o jas veda ŽVB darbuotojai), Kelmės rajono socialinių paslaugų centro grupinio gyvenimo namais, Adakavo socialinės globos namų Grupinio gyvenimo namais, Liolių socialinės globos namais, Paprūdžių grupinio gyvenimo namais ir kt. ŽVB yra autizmui draugiška biblioteka.

Vidutinis lankomumas 2025 m. buvo 22,8 (-0,5), o vidutiniškai vienas savivaldybės gyventojas fiziškai ir virtualiai ŽVB apsilankė 5 kartus per metus.

3 grafikas. Statistinio rajono gyventojų apsilankymas viešojoje bibliotekoje per metus, kart.

Renginių apžvalga. Skaitymo skatinimo renginiai (literatūros vakarai, knygų pristatymai, susitikimai su kūrėjais, popietės)

Kelmeje skaitytojams buvo pristatytos šios knygos: kelmiškės poetės D. Griškevičienės knyga „Dedikacijos“ (ši knyga pristatyta Tytuvėnuose ir Lupikuose), kunigo, rašytojo, poeto B. Lyrio „Kunigo širdies dienoraštis“ (pristatytas ir Tytuvėnuose), kelmiškės kūrėjos J. Tautkevičiūtės-Šimkienės knygos „Ir čia, ir ten“ bei „Žmonės minčių dulkėse“, istorikų, gastronominio paveldo tyrinėtojų A. ir R. Laužikų „Kuchmistras. Janas Szyttleris ir vilnietiška XIX a. virtuvė“, istoriko, politiko V. Rakučio „Prieš panyrant į sutemas“, I. Bakšės „Veidrodinės mintys“, kelmiškės literatės A. Orvidienės „Kol giesmė nenutilo“, istoriko, filosofo T. Kačerausko istorinis romanas „Karo laišakai“, rašytojos A. Ruseckaitės romanas „Vienatybė“ pristatytas Tytuvėnų, o kraštiečio E. Šalčio „Trioletai“ – Vaiguvo, tarptautinis almanachas „Lyg žvaigždė tavo ašara švies, išaudus žemei margąjį rūbą“ – Šedbarų bibliotekose.

Įvyko tradicinės poezijos šventės: Poezijos pavasarėlis ir poezijos ir muzikos vakaras „Baltas žiemos ilgesys“ bei jau tradiciniu tampa „Ateiki ilgesio taku“, skirtas meilės deivei Mildai – Kelmėje, „Po klevais“ – Tytuvėnuose, „Poezija – tai kelias iš vienos širdies į kitą“ – Pagryžuvyje, literatūrinė-sakralinė valanda „Giedojęs su viršūnių paukščiais“ (poeto, kunigo R. Mikutavičiaus 90-osioms g. m.) – Šedbaruose, garsiniai terapiniai skaitymai „Pavasaris Justino Marcinkevičiaus eilėse“ – Lioliuose, poeto P. Širvio 105-osioms g. m. skirti renginiai ir (ar) parodos surengtos Grinių, Junkilų, Kukečių, Vaiguvos bibliotekose. Organizuotos popietės, skirtos Tarptautinei poezijos dienai: susitikimas su poetu A. Marčėnu – Kelmėje, poezijos ir muzikos valanda „Poezija – sielos muzika“ (skirtas kelmiškei poetei R. Biržinytei atminti) – Maironiuose, popietė „Pokalbiai su krašto poetais“ – Pagryžuvyje, literatūrinė popietė „Eilėraščių posmai iš Kelmės rajono poetų lūpų“ – Pašilėnuose, poezijos ir muzikos popietė „Poezija – žemės žydinti giesmė“ – Šedbaruose, literatūrinė popietė „Poezija – širdies šešėlis“ – Šaukėnuose, garsiniai skaitymai „Nešu tau eilėraščių“ – Kukečiuose, integruota poezijos ir dailės pamoka – Tytuvėnuose.

Žemaičių tarmės skirtumus nuo dzūkų puikiai atskleidė poetas J. Žitkauskas ir dainuojamosios poezijos atlikėjas P. Girdenis literatūrinėje-muzikinėje kompozicijoje dzūkų ir žemaičių tarmėmis „Ne toliū toliai nuo Dzūkijos iki Žemaitijos“.

Vakaras, skirtas žurnalisto ir poeto A. Rimydzio 120-osioms g. m. surengtas Tytuvėnų piligrimų centre, Šedbarų bibliotekinišką organizavo literatūrinę šventę „Prozos aruodai“.

Jau penkti metai kartu su Kelmės profesinio rengimo centro kūrėjų klubu „Be rėmų“ kas mėnesį organizuojami virtualūs poezijos skaitymai „Poezija, kvepianti arbata“, į kuriuos jungiasi poezijos kūrėjai ir jos gerbėjai ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio.

Idomesni renginiai vaikams. Susitikimai su rašytoju, gamtininku, fotografu S. Paltanavičiumi, rašytoja, grafikos dizainiere, iliustruotoja K. Zyle, edukacinio turinio vaikams ir suaugusiems kūrėja, lektore, rašytoja I. Bakše, rašytoja Dž. Korsakienė, bitininku K. Armoška, renginių ciklai „Kartu paskaitykim knygelę“ (tarptautinis projektas, jo renginiai organizuoti ir Tytuvėnų bei Liolių bibliotekose), „Gimtoji kalba – tarsi švyturys“ vyko Kelmės bibliotekoje, nuotaikingos popietės, skirtos poetės A. Karosaitės 80-osioms g. m. surengtos Grinių, Mockaičių, Pašilėnų, Vaiguvos bibliotekose, Užventyje – susitikimas su knygų vaikams autore S. Kubiliene, o Pagryžuvio bibliotekos mažieji skaitytojai dalyvavo kūrybinėje popietėje „Svečiuose pas mažąjį princą“, kuri buvo skirta rašytojo A. de Sent Egziuperi 125-osioms g. m. Tytuvėnų, Užvenčio, Junkilų, Liolių, Lykšilio, Maironių, Mockaičių, Pagryžuvio, Pašilėnų, Šaukėnų, Šedbarų bibliotekose vyko įvairūs renginiai, skirti danų pasakininko H. Anderseno 220-osioms g. m. ir Tarptautinei vaikų knygos dienai paminėti, Kukečių, Liolių, Maironių, Šedbarų, Tytuvėnų bibliotekose organizuotos skaitymo valandėlės, knygų parodos, skirtos akcijai „Vasara su knyga“ aktyvinti.

Kraštotyros renginiai. Kelmėje skaitytojams pristatytas penktasis Kelmės krašto kultūros ir istorijos žurnalo „Sietuvos“ numeris, suorganizuota konferencija „Devintieji Žemaitės skaitymai“, skirti rašytojos Žemaitės, daugiau nei 30 metų gyvenusios ir kūrusios Kelmės krašte 180-osioms g. m. paminėti, literatūros valandos „Žemaitė Kelmės krašte“ vyko Pašilėnų, Lykšilio, Užvenčio, Junkilų, o Liolių ir Tytuvėnų bibliotekose edukacijos „Žemaitės ir Povilo Višinskio bendrystė“ prarastos vyresniųjų klasių moksleiviams, Vaiguvos bibliotekoje – protų mūšis „Rašytoja Žemaitė ir jos kūryba vaikams“. Žemaitės jubiliejui parengta ir virtuali kelionė „Paskui Žemaitė“ (naujas el. produktas), kurią galima pamatyti ŽVB interneto svetainėje adresu <https://zemaitesbiblioteka.wixsite.com/paskuizemaitė>. Ši kelionė kviečia susipažinti su tomis Lietuvos vietovėmis, kuriose Julijos ir Lauryno Žymantų šeima (vėliau tik J. Žymantienė-Žemaitė) gyveno, dažnai lankėsi ir (ar) vieta kažkuo buvo svarbi rašytojos gyvenime. Pašilėnų ir Lykšilio bibliotekų skaitytojai lankėsi P. Višinskio memorialine muziejuje Ušnėnuose.

Kelmiekių dėmesio sulaukė pažintinė ekskursija „Icchokas Meras: Kelmė yra mano Lietuva ir mano Jeruzalė“, supažindinanti su rašytojo pėdsakais Kelmėje.

Užvenčio bibliotekoje įvyko susitikimas su istoriku L. Giedrimu, o renginio tema – „Užvenčio valsčiaus kaimai Šiaulių „Aušros“ muziejaus etnografiniame archyve“. Įgyvendinant projektą „Istorinis maršrutas po Kelmę“ sukurtas interaktyvus žemėlapis, kuriame sužymėti svarbiausi iki mūsų dienų išlikę ir neišlikę Kelmės miesto architektūros, istorijos ir kultūros paveldo

objektai, o patį žemėlapi (naujas el. produktas) galima rasti ŽVB interneto svetainėje adresu <https://interactivemaps.eu/lt/zemelapis/?mapid=30454>.

Kraštotyros tema parengtos 6 virtualios viktorinos: „Jonas Smilgevičius ir Užventis“, „Kelmės krašto gamtos perlai“, „Ką žinome apie Vaiguvo kraštą?“, „Kelmės krašto kūrėjai“ (dvi dalys), „Tytuvėnų krašto žymūs žmonės. Rašytojas Vladas Kalvaitis“. Jas taip pat galima rasti ŽVB interneto svetainėje adresu <https://www.kelmeszemaitevb.lt/viktorinos2/>.

Parengta nauja edukacinė programa „Pažink Žemaitę“.

Kiti renginiai. Bibliotekoje Kelmėje įvyko tradicinis Advento vakaras, kuriame dalyvavo kunigas E. Šulcas.

Tarptautinei pagyvenusių žmonių dienai renginiai organizuoti Užvenčio, Liolių, Lupikų, Mockaičių, Pašilėnų, Žalpių bibliotekose, o Nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė buvo turtinga parodomis, renginiais, garsiniais skaitymais, edukacijomis, parengtos dvi virtualios viktorinos.

ŽVB vyko kino seansai: dalyvauta projektuose „Nepatogus kinas“ (Kelmė, Pagryžuvis, Lioliai) ir „Sengirės kinas“, filmo „Senio kelionės“ peržiūra ir susitikimas su Kelmės miesto garbės piliečiu, aktoriumi J. Budraičiu, filmo režisieriumi N. Mileriu.

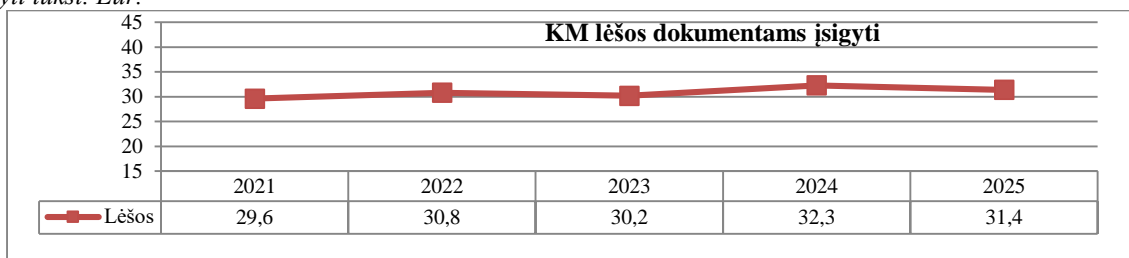
Bendrakultūriniai renginiai su bendruomenėmis, kultūros centrais, asociacijomis, kitomis įstaigomis. Bendradarbiaujant su KPRC klubu „Be rėmų“ ir Kelmės rajono literatų klubu „Vieversys“ surengtas Tradicinis poezijos pavasarėlis, D. Griškevičienės poezijos knygos „Dedikacijos“ ir A. Orvidienės knygos sutiktuvės, pristatyta kraštiečių Vytauto Šimkūno ir Liucijos Kelpšienės kūryba, surengti tradiciniai poezijos ir muzikos vakarai „Ateiki ilgesio taku“ ir „Baltas žiemos ilgesys“. Bendradarbiaujant su Lietuvių kalbos draugijos Kelmės skyriumi surengti renginiai, skirti Tarptautinei gimtosios kalbos dienai, kalbininkų Ruigių jubiliejams paminėti. Kartu su Kelmės švietimo pagalbos tarnyba surengtos moksleivių technologijų darbų ir dailiausio konkurso nugalėtojų darbų parodos. Dalyvauta Asociacijos „Vaikystės svajonė“ organizuotoje „Šeimų rudens šventėje“. Bendradarbiaujant su Adakavo socialinių paslaugų namais, surengta kiaušinių marginimo vašku edukacija grupinių gyvenimo namų gyventojams. Bendradarbiaujant su Kelmės Rotary klubu Kelmės bibliotekoje surengta filmo „Senio kelionės“ peržiūra ir susitikimas su Kelmės rajono garbės piliečiu J. Budraičiu bei filmo kūrybine grupe.

Parodos. Jos sudarė 31proc. visų renginių. Surengta literatūros ir kitų dokumentų parodų, skirtų rašytojų, žymių žmonių jubiliejams ar (ir) įsimintinoms datos paminėti, taip pat Bibliotekoje veikė piešinių (J. Graičiūno gimnazistės G. Rukšytės – Kelmėje, Tytuvėnuose), dailininkų L. Eitmantytės-Valužienės iliustracijų „Vaikystės dovanos“ ir V. Aliukonės tapybos darbų „Giria giria“ parodos, fotografijų: I. Matulienės, K. Abrutienės, A. Ždanko, V. Šimkūno, „Kelmės miesto šventei – 45“ (Kelmėje), A. Saponkienės, A. Meškienės (Tytuvėnuose), J. Udrio (Šaukėnuose), įvairių rankdarbių, kitų kūrybos darbų parodos.

Dokumentų įsigijimas ir panaudojimas. 2025 m. ŽVB fondas papildytas 2905 (-472) fiz. vnt. LR Kultūros ministerija naujiems dokumentams įsigyti skyrė 31424,00 (-832,00) Eur, o neatlygintinai įvairios įstaigos perdavė 517 fiz. vnt., kurių vertė 2838,30 Eur. Fondo atnaujinimas sudarė 2,7 proc. ŽVB fonde ataskaitinių metų pabaigoje buvo 108 tūkst. fiz. vnt. dokumentų, jo vertė 541, 7 tūkst. Eur. *Bibliotekos lankytojams išduota 91911 fiz. vnt. (-5539), iš jų vaikams išduota 26621 fiz. vnt.*

2025 m. spaudos leidinių prenumeratai ŽVB steigėja savivaldybė skyrė 8252,00 Eur. Bibliotekoje Kelmėje užprenumeruota 20 pav., miesto bibliotekoms – 12, kaimo – 8 pav. periodiniai leidiniai.

4 grafikas. LR kultūros ministro įsakymais skirtos lėšos Bibliotekoje tenkančios LR KM skirtos lėšos dokumentams įsigyti tūkst. Eur.

Vienam savivaldybės gyventojui ŽVB fondo dokumentams įsigyti 2025 m. vidutiniškai teko 1,6 Eur (1,3 Eur LR kultūros ministerijos ir 0,3 Eur savivaldybės skirtų lėšų).

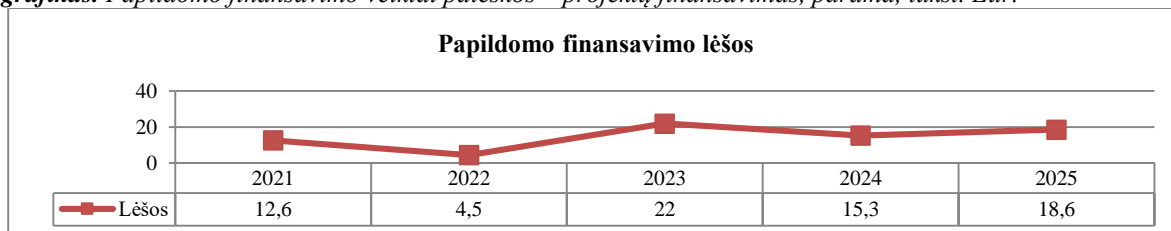
Brangstant spausdintiems leidiniams ir nedidėjant valstybės biudžeto lėšoms, skirtoms leidiniams įsigyti, skaitytojus gelbsti patikimai organizuojama tarpbibliotekinio abonemento (TBA) paslauga, kai norima knyga užsakoma iš kitų bibliotekų. Ši paslauga sparčiai populiarėja, nes yra tikrai reikalinga: 2025 m. 193 vartotojams atsiųsti 377 dokumentai (knygos), kitų bibliotekų vartotojams išsiųsta 73 knygos. Knygomato paslauga pasinaudojo 216 vartotojų, įdėtos 343 knygos.

Įgyvendinti projektai. Biblioteka įgyvendino šiuos projektus: „Devintieji Žemaitės skaitymai. Potyriai“ ir „Istorinis maršrutas po Kelmę“. ŽVB, įgyvendindama projektą „Devintieji Žemaitės skaitymai. Potyriai“ (4 tūkst. Eur iš LKT, 1,2 tūkst. iš savivaldybės), surengė konferenciją „Devintieji Žemaitės skaitymai“. Juose buvo perskaityti 5 pranešimai, skaitytos ištraukos iš Žemaitės kūrinių, veikė dvi parodos, pristatyta virtuali kelionė „Paskui Žemaitę“, įvyko pirmieji Kelmėje Žemaitės tekstų gatvės skaitymai. Įgyvendinant projektą „Istorinis maršrutas po Kelmę“ (5 tūkst. iš LKT, 1,5 tūkst. iš savivaldybės) sukurtas interaktyvus žemėlapis, kuriame sužymėti svarbiausi iki mūsų dienų išlikę ir neišlikę Kelmės miesto architektūros, istorijos ir kultūros paveldo objektai. Interaktyvus žemėlapis, pasiekiamas ŽVB interneto svetainėje ir miesto viešosiose erdvėse (QR kodai), suteikia galimybę visiems besidomintiems Kelmės miesto istoriją pažinti savarankiškai, jiems patogiu metu.

Savivaldybė finansavo leidybos projektą – papildomai išleista ŽVB parengta kelmiškės poetės R. Biržinytės poezijos knyga „Amžiniais sugrįžimais į mažą miestelį“ (1,1 tūkst. Eur), R. Biržinytės literatūrinės premijos įteikimo šventė 0,5 tūkst. iš savivaldybės), vaikų vasaros poilsio stovykla „Skonis iš praeities“ (1,3 tūkst. iš savivaldybės), „Kelmės krašto kultūros ir istorijos žurnalo „Sietuvos“ leidyba (4 tūkst. Eur iš savivaldybės).

Praėjusiais metais sėkmingai teiktos mokamos paslaugos – surinkta 3,6 tūkst. Eur (2024 m. – 3,4 tūkst. Eur). Paslaugų įplaukas sudarė lėšos už dokumentų kopijavimą, spausdinimą, skaitytojo pažymėjimo įsigijimą, Kultūros paso edukacijas, patalpų nuomą.

5 grafikas. Papildomo finansavimo veiklai paieškos – projektų finansavimas, parama, tūkst. Eur.

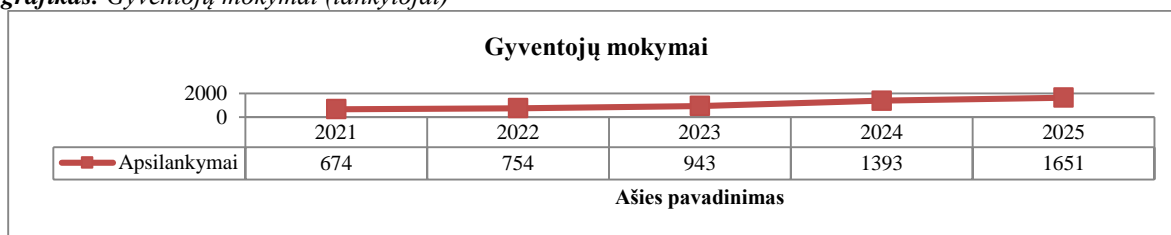

Prioritetas prisidėti prie gyventojų skaitmeninės atskirties mažinimo įgyvendinant informacinių kompetencijų ugdymo ir edukacines veiklas

Edukacijos. Suorganizuota 214 (+3) edukacijų ir įvairių edukacinių užsiėmimų, kuriuose apsilankė 2619 dalyviai: intelektualinis žaidimas „Auksinis protas“ (30 turų), taškavimo technikos mokymai, kiaušinių marginimo vašku užsiėmimai, edukacinių užsiėmimų ciklas „Kūrybos alchemija“ (Kelmėje), populiarūs „Kelmės pyrago istorija“ (Kelmėje, Tytuvėnuose), puodelių dekoravimo užsiėmimai (Šaukėnuose, Vaiguvoje), margučių dekupažas (Maironiuose), surengtos kūrybinės dirbtuvės vaikams „Adata, vilna ir tavo paveikslas“, „Gipso magija“ (Lioliuose), „Žyd žali žuolynelia“ (Kelmėje), edukacija „Žodžių labirintai“ (Vaiguvoje), 7 bibliotekos dalyvavo LNB organizuotose virtualiose kūrybinėse dirbtuvėse „Kuriu pats sau“, Kelmėje populiariausios edukacijos vaikams buvo „Žaidžiame televiziją“, „Robotika mažiesiems“ bei kūrybinė laboratorija „Išgirsti dieną“.

Gyventojų mokymai. Iš viso rajono gyventojams suorganizuota 341 priemonė, kurioje apsilankęs 1651 (+258) dalyvis galėjo ugdyti skaitmeninio raštingumo, medijų ir informacinio raštingumo (pastarųjų įvyko 206 priemonės, užfiksuota 920 lankytojų), sveikatinimo, švietimo ir kitas kompetencijas. Išskirtinis dėmesys buvo skirtas projekto „Prisijungusi Lietuva: skaitmeninių įgūdžių tobulinimas“ (pareiškėjai Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra kartu su partneriais: asociacija „Langas į ateitį“ ir Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka) veikloms įgyvendinti – gyventojams buvo organizuojami 12 akad. valandų mokymai „Skaitmeniniai įgūdžiai: viešosios e. paslaugos kasdienai“, o lektorais tapo 3 ŽVB specialistai. Suorganizuota 13 mokymų, kuriuose mokėsi 159 žmonės.

6 grafikas. Gyventojų mokymai (lankytojai)

Bibliotekos lankytojų poreikiams skirta 97 kompiuterizuotų darbo vietų su prieiga prie interneto, planšetės, bevielės internetas. *Internetu naudojosi 1797 unikalūs vartotojai* (2024 m. – 1063), o ŽVB viešojoje interneto prieigoje *Vartotojų statistikos ir registravimo sistema (VRSS) užfiksavo 83437 interneto seansus* (2024 m. –79441).

Vartotojai galėjo naudotis 13–ka el. duomenų bazių, iš jų parsisiūsti 1659 visateksčiai el. dokumentai.

Reikalinga ir naudinga ELVIS (elektroninių leidinių valdymo informacinė sistema) virtuali biblioteka, skirta žmonėms, negalintiems skaityti įprastą spausdintą tekstą. Buvo atsisiūsta 1300 garsinių dokumentų, o paslauga naudojosi 36 žmonės.

Metodinės veikla buvo vykdoma šiomis kryptimis: analitine (parengta 2024 m. ŽVB veiklos analizė, dalyvauta įvairiuose kitų organizacijų tyrimuose), konsultacine (konsultuota bibliotekų veiklos klausimais, teiktos konsultacijos dėl statistinių ataskaitų kitų žinybų bibliotekoms ir kt.), inovacine (rengti ir įgyvendinti projektai, kitos inovatyvios iniciatyvos) ir kompetencijų tobulinimo (organizuoti įvairūs mokymai, seminarai darbuotojams, koordinuoti „Kompetencijų bibliotekos“ mokymai ŽVB bibliotekininkams ir kt.).

Aktyviai vykdoma visuomenės informavimo veikla: veikia ŽVB interneto svetainė www.kelmeszemaivesvb.lt, svarbi ŽVB informacija skelbiama savivaldybės interneto svetainėje www.kelme.lt, naujienų portaluose www.manokelme.lt, Šiaulių regiono bibliotekų tinklaraštyje <https://siauliuregionobibliotekos.blogspot.com/>, ŽVB facebook, YouTube, instagram bei kitų įstaigų (mokyklų, bendruomenių) socialiniuose tinkluose, o konferencija „Devintieji Žemaitės skaitymai“ transliuota tiesiogiai ŽVB Youtube kanalu.

Laidoje „Labas iš Kelmės“ (Šiaulių TV) parodyti 7 vaizdo reportažai: iš R. Biržinytės literatūrinės premijos įteikimo šventės, iš konferencijos „Devintieji Žemaitės skaitymai“ ir kt., parengtas siužetas apie Šedbarų bibliotekos vyriausiąją bibliotekininkę D. Galbuogienę.

Žmogiškųjų išteklių valdymas

2025 metais ŽVB 42,75 pareigybėse dirbo 44 darbuotojai, iš jų 35 profesionalūs bibliotekininkai; bibliotekoje Kelmėje dirbo 26 darbuotojai, iš jų – 17 bibliotekininkų. Miesto ir kaimo bibliotekose dirbo 18 darbuotojų, visi – bibliotekininkai. Nepilną darbo dieną dirbo 5 bibliotekos (18 proc.) bibliotekininkų išsilavinimas aukštasis –32, aukštesnysis –3.

Visi 44 darbuotojai kėlė savo kvalifikaciją įvairiuose mokymuose. 2 skaitytojų aptarnavimo-informavimo skyriaus darbuotojos stažavosi užsienio (1 – Krokuvos, Lenkija, 1 – Rygos, Latvija) bibliotekose.

III. PROBLEMOS IR JŲ SPRENDIMO BŪDAI

Strategiškai planuojant lėšas ir darbus, ŽVB veiklos problemos – patalpų atnaujinimas, šiuolaikiškų baldų ir (ar) kompiuterinės technikos įsigijimas – sprendžiamos sėkmingai, todėl kasmet stengiamasi atnaujinti vieną ar dvi bibliotekas (2025 m. atnaujintos Grinių ir Junkilų bibliotekos). Planuojama į kitas patalpas perkelti Tytuvėnų miesto biblioteką, nes susidariusi situacija reikalauja tokio sprendimo.

Mažėjantis įstaigos interneto svetainės virtualių apsilankymų skaičius verčia apmąstyti susidariusią situaciją, todėl siekiant didinti virtualių apsilankymų skaičių, būtina stiprinti interneto svetainės matomumą paieškos sistemose, kurti aktualų turinį ir aktyviau integruoti komunikaciją su socialiniais tinklais. Taip pat svarbu nuolat analizuoti vartotojų elgseną ir prisitaikyti prie besikeičiančių informacijos vartojimo įpročių.

Apibendrinant, 2025 m. pagrindinėmis ŽVB veiklos stiprybėmis išlieka stabilus lankytojų srautas, augantis vartotojų skaičius, bendruomenės poreikius atliepiantys renginiai, aktyvi edukacinė ir projektinė veikla, medijų ir informacinio raštingumo bei projekto „Prisijungusi Lietuva: skaitmeninių įgūdžių tobulinimas“ mokymų organizavimas, sėkmingas bendradarbiavimas bei naujų el. produktų kūrimas.

Parengė:

MITS vyriausioji metodininkė N. Kančauskienė,
metod@kelmeszemaivesvb.lt, tel. +370 (427) 61 033

Pagrindiniai veiklos rezultatai

Veiklos pavadinimas	Įstaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijai, mato vienetai ir reikšmės		Įvykdyta	Įvykdymo proc.
Sudaryti, tvarkyti saugoti bibliotekos išteklių fondą, vykdyti bibliografinę jo apskaitą, organizuoti skaitmeninimą	Komplektuoti ir tvarkyti bibliotekos fondą	Gautų dokumentų skaičius	3000	2905	97
		Nurašytų dokumentų skaičius	4000	4391	110
		Užprenumeruotų periodinių dokumentų pavadinimų skaičius	20	20	100
		Atliktų dokumentų fondų patikrinimų padaliniuose skaičius	3	3	100
		Sukurtų rajono laikraščių straipsnių analizinių aprašų skaičius	500	929	186
		Rekataloguotų dokumentų skaičius	Pagal poreikį	508	
		Suskaitmenintų autografuotų knygų viršelių bei įrašų (autografai) ir patalpintų Bibliotekos interneto svetainėje skaičius.	10	10	100
		Suskaitmenintų Žemaitės senų leidimų knygų ir patalpintų Bibliotekos interneto svetainėje skaičius	5	5	100
	Vykdyti kraštotyros veiklą	Kraštotyros kartotekose patalpintų naujų įrašų skaičius	281	365	130
		Žymių kraštiečių aprašymų, parengtų ir patalpintų į įstaigos interneto svetainę, skaičius	11	11	100
		Parengtų kraštotyros darbų skaičius	7	10	143
		Parengtas leidybai 5-asis Kelmės krašto kultūros ir istorijos žurnalo „Sietuvos“ numeris	1	1	100
Organizuoti ir vykdyti vartotojų ir lankytojų aptarnavimą, suteikiant prieigą prie informacijos išteklių, kuriant naujas paslaugas	Registruoti vartotojus	Vartotojų skaičius:	4375	4680	107
		t. sk. knygnešystės būdu aptarnaujamų vartotojų skaičius	113	81	72
	Vykdyti dokumentų išduotį	Dokumentų išduotis:	89400	91911	103
		Skaitomumas:	20,4	19,6	
		Atsakytų informacinių-bibliografinių užklausų skaičius	2135	2332	109
	Aptarnauti lankytojus	Lankytojų skaičius:	105300	119316	113
		t. sk. renginių lankytojų skaičius	10075	1415	144
	Lankomumas:	24,1	25		
	Statistinio rajono gyventojų apsilankymas bibliotekoje (kartu su virtualiais apsilankymais)	5,05	5		
		Interneto kryptelių skaičius	79400	83437	105
	Koordinuoti ir organizuoti bibliotekos renginių ir parodų veiklą	Renginių skaičius:	403	573	142
		t. sk. vaizdinių renginių skaičius	157	178	113

Rengti ir publikuoti informaciją, vaizdo siužetus, apie bibliotekos veiklą ir paslaugas	Periodinis informacijos apie planuojamus renginius pateikimas bibliotekos interneto svetainėje skaičius	12	12	100
	Parengtų ir pavišintų vaizdo siužetų, kitų vaizdo priemonių skaičius	6	6	100
Vykdėti edukacinę veiklą	Edukacinių renginių skaičius	116	214	184
	Edukaciniuose renginiuose dalyvavusių lankytojų skaičius	1629	2619	161
	Įtrauktų į Kultūros paso programą įstaigos edukacinių programų skaičius	6	6	100
	Naujai parengtų į Kultūros paso programą įstaigos edukacinių programų skaičius	2	1	50
Vykdėti lankytojų mokymą	Organizuotų medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų ugdymo priemonių skaičius	90	206	229
	Apmokytų lankytojų skaičius	600	920	153
	Suteiktas individualių konsultacijų skaičius	1690	1999	118
Teikti vartotojams ELVIS platformos paslaugas	ELVIS vartotojų skaičius	36	36	100
	ELVIS dokumentų išduotis	1080	1300	120
Teikti TBA paslaugą	TBA užklausų įvykdymo (gautų ir išsiųstų) procentas	95	83	87
Administruoti ir pildyti įstaigos interneto svetainę, socialinių tinklų paskyras	Virtualių apsilankymų skaičius	17000	12595	90
	Sekėjų socialinių tinklų paskyrose skaičius	4700	4246	90
Rengti projektines paraiškas naujų paslaugų diegimui, esamų paslaugų atnaujinimui ir plėtrai, įgyvendinti finansavimą gavusius projektus	Parengtų paraiškų skaičius	6	6	100
	Įgyvendintos projekto „Devintieji Žemaitės skaitymai. Potyriai.“ veiklos, proc.	100	100	100
	Įgyvendintos projekto „Istorinis maršrutas po Kelmę“ veiklos proc.	100	100	100
Ugdyti darbuotojų kompetencijas	Profesionalių bibliotekininkų ir kvalifikuotų specialistų, per metus įtrauktų į kvalifikacijos tobulinimo priemones, proc.	100	100	100
Vykdėti metodinę veiklą bibliotekoje	Atlikta 2024 m. įstaigos veiklos analizė	1	1	100